

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Episcopiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane " " " " pe 1/2 de an 5 cor. " " " " România și străinătate pe an 14 frc. " " " " " " " " pe 1/2 an 7 "	Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor., de aci în sus 10 coroane	Correspondențele să adresează redacțiunii „FOAIA DIECEZANĂ” iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRAȚIUNEA Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
---	--	--

PARTEA OFICIALĂ

PARTEA NEOFICIALĂ

Nr. 2401 Șc. ex 1906.

CONCURS

Pentru ocuparea unui post de *profesor* la Institutul pedagogic diecezan gr. or. român din Caransebeș pentru obiectele: *Limba și literatura română, Limba și literatura maghiară și Istorie* se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană”.

Emolumentele împreunate cu acost post sunt:

1. Salar fix anual 1600 cor.
2. Dela definitivare în relut de cvartir 400 cor.
3. Dreptul la 5 cvincvenii à 160 cor., socotindu-se acestea dela definitivare.
4. Dreptul la penziune în senzul Statutelor de penziune.

Competenți pot fi numai Români gr. or. și au să producă:

1. Atestat de botez.
2. Atestat de maturitate.
3. Absolutoriu dela univerzitate despre studii pedagogice sau filozofice.
4. Eventuale atestate de conzură.
5. Atestate despre eventuale servicii de până acuma.

Caransebeș din ședința konzistorială ținută în 14 Iulie 1906.

Din însărcinarea Prea Sântitului Domn

[59 1—3]

Episcop diecezan:

FILARET MUSTA m. p.

Arhimandrit, Vicariu episcopesc.

Nazarenismul

— Istoria și ființa lui —

de Dr. Vladimir Dimitrievici

(Traducere)

(Continuare și fine).

„Pe marea ceriului plutește luna cea palidă și în jurul ei lucesc milioane de stele, lumini scilpitoare. Pământul s'a învâlit în haina de noapte și doarme somn lin”.

„Însă dreptul priveghiază și așteaptă să vază cum se deschide bolta cea albastră și cum se va repetă aceea icoană și așel eveniment, când Ioan Botezătorul botezând pe Mântuitorul omenimei căzute, a văzut *ceriurile deschizându-se și pe duchul sfânt în chip de porumb pogorându-se preste ei* și când a auzit glasul puternic al Făcătorului: „Tu ești fiul meu cel iubit, întru care bine am voit” (Marcu 1, 10, 11).

„Adevărat, că ceriurile nu se deschid, însă se deschide inima celui drept și ceea ce nu se vede, Domnul lasă ca să vadă ca întrun fel de dormitare și sufletul său se înseninează de bucurie și de veselie, precum se veselește trandafirul de roaua de Mai și de dulcele zefir de dimineață”.

„Și când resună prinul hubuit al treascului, și sună clopotul cel mare, dreptul pornește la casa Domnului, ca aci să mulțamească lui Dumnezeu, căci el știe că în adevăr s'a năcut și că iată e și botezat Mântuitorul”.

„Și deodată toate învie, toate stradele și toate căile, bărbați și femei, tinăr și bătrân, tot ce numai se bucură de sfântul praznic de azi al sfinteii noastre maice biserici dreptmăritoare — toți au grăbit la sfânta utrenie.

„Și iată voi și acum la sfânta liturghie sunteți toți la olaltă și sufletul și inima mea se bucură văzându-vă pe toți adunați, văzând cum de călduros v-a înveselit amintirea mării și luminatei zile de azi”.

„Dar ce zice păstorul vostru cel bătrân, zice, că întreaga sa turmă e la olaltă?! Ah! nu este, durere, nu este. Căci nu numai că mulți bolnavi și neputincioși au rămas acasă, ci mai lipsesc aici câteva suflete, cari până ieri alaltăieri totdeauna au fost între noi, însă acum s'au abătut dela calea dreptilor, s'au abătut și au alunecat în turmă străină!“

M-am rugat de ei și i-am conjurat, i-am sfătuit, m'ani folosit de toate mijloacele, cari mi-le ofere puterea mea de păstor sufletesc, dar înzădar, și toate înzădar! Nazareanul e tare încăpăținat, rătăcirea lui e mare, confuziunea lui e perversă — și cu greu ajunge a veni la sine acela, care odată a permis și a suferit ca ispiti-torul cel premedios, stăpânul iadului să-l vâneze, să-l prinză în mreaja sa cea vicleană.

„Durerea mea pentru cele câteva suflete, suflete atât de viclean înșalate, adeseori îmi umple inima și eu și pentru ei mă rog totdeauna lui Dumnezeu; dar mai vărtos pentru voi strig necontentit:

„O Mântuitoriule ceresc, scumpe Isuse, dă-mi încă atâta putere în zilele bătrânețelor mele, ca până în stârșit să pot veghiă cu zăl asupra turmei Tale, pe care mi-ai încredințat-o ca să o hrănesc cu laptele cel ceresc și să o apăr de toate relele“.

„Neghină, iubitul meu popor, în grâu a fost totdeauna. Satana și-a vârît mâna sa cea scârboasă chiar și în șirul celor doisprezece apostoli, și aci și-a câștigat inima lui Iuda Iscarioteanul; dar și în primele comuniuni creștine întemeiate prin cuvântul personal al apostolilor, au fost diferite rătăcirii și confuziuni“.

„Apoi dacă a fost gunoiu chiar și în acele admirabile adunări, în cari în general domnia iubire și înțelegeri, cum să nu fie neghină și între noi, azi când atâta lume s'a stricat și a uitat de Dumnezeu și de poruncile lui“.

„Însă, iubite popor, oare sunt aici între voi și de aceia, cari dintre toate relele și blăstămii cred să încline spre cel mai negru blăstăm, oare este și între voi cei adunați acum sau între aceia, pe cari i-ați lăsat acasă: zic, este între voi care-va asupra căruia vicleanul satana încearcă să-și arunce mreaja sa, cari totuș voiesc să treacă la nazareni?“

„Ah, de aceia nu există între voi nici între cei ce au rămas acasă, nici nu poate fi, căci dacă în inima slabă a oareș-căruiva dintre voi a și încercat a se vârî vermele cel veninos nazarean, de această cel puțin azi a trebuit să se scuture, a trebuit bărbătește să se scuture de acest atac afurisit!“

Căci azi, când pe undele Adriei frumoase, pe valurile mării negre și egeice, mulțimea popoarelor dreptmăritoare în mână cu luminări de ceară aprinsă s'au adunat să dea mulțămită și închinăciune Dumnezeului, celui ce s'a arătat și cântarea: „Glasul Domnului preste ape“ străbate văzduhul și se înalță către tronul Celui de sus.

„Azi când pe lângă lina și maiestoaasa Dunăre pe lângă Neva cea ghețoasă, pe lângă Sava cea albastră, pe lângă Marița cea limpede, pe lângă falnicul Lovcia

și în sf. Munte răsună sunetul dulce a sfintei cântări: „Precum robul a pus mâna pe stăpânul“ și acest sunet al dumnezeieștii cântări se amestecă cu bubuitul tunurilor din cetăți.

„Azi, când toți domnitorii dreptmăritori și-au părăsit tronurile cele de aur, ca alături cu supușii lor să preamărească și să laude pre împăratul împărăților, care azi în semnul treimii se arată feamului omenesc pe râul Jordan cu cuvintele: „Acesta este fiul meu cel iubit pe acesta să-l ascultați“

„Azi când din toate bisericile dreptmăritoare, și așa și din sfintele biserici sârbești glasul melodios al clopotului resună în toate părțile chemând pre toți Sârbii spre rugăciune. . . .

Azi zic, când îți înfățișez toată această mărire, această privesște maiestoaasă, această frumseță sublimă, această preamărire răpitoare de inimă, această jărtfă evlavioasă. . . .

„Oare azi vei și îndrăzni a te instrăina de neamul tău? să te desparți de aceasta adunare frumoasă? Să disprețui sfintele tale biserici? să uiți de scumpul tăi părinte? să-ți renegi familia și copiii, să duci rodul pântecelui tău către un viitor întunecos și să treci la nazareni? să treci, unde n'ai pe nimenea dintre neamuri acolo unde mormintele bravilor tăi părinți se dau uitării! unde nu există fală și simț național! acolo, unde numele sârbesc și-se perde! acolo, unde vei perde tot, ce până-acuma și-a fost mai scump, unde nici cel născut al tău nu și-e mai drag, unde bună-mama nu află frate bun, soția fidelă nu află soț iubit, iar draga soră nu și află frate de cruce!“.

„Da, acolo la nazareni toate aceste nu există, nu există nimic din cele ce sunt mai scumpe, mai sfinte și mai sublime Sârbului“.

„Apoi de ce se duc oamenii noștri în turma aceea unde nu există sinceritate sârbească? Oare acolo numele lui Dumnezeu se laudă mai înălțător decât la noi, în acest sfânt lăcaș?! Oare și-e credința aceea mai sfântă decât legea neamului tău și a părinților tăi?“

„Poate că acolo mai ușor și-se iartă păcatele decât în biserica ta de până-acuma?! Oare adunarea aceea și-e mai convenabilă și mai bună decât a noastră, care pe toți ne face egali, pentru că în ea toți suntem fiii unicului părinte ceresc?! Ori în fine legea nazareană te va pregăti mai bine spre mântuirea cea vecinică decât legea, în care te-ai născut, în care ai devenit fiu lui Dumnezeu, în care ai văzut lumina zilei și pentru care Sârbul și-a vărsat sângele său și a suferit chinuri groaznice? Oare nu știi, că aceasta a noastră sfântă lege, care a fost unicul scut puternic falnicilor tăi predecesori, stăruie numai spre fericirea credincioșilor săi și că numai păzindu-o pe aceasta poți fi fericit și mântuit?! Ori nu-ți aduce aminte și ea când zice: „Nu fură, nu ucide, nu mărturisi mărturie mincinoasă, nu pofti nimic ce este a altuia, iubește pe deaproapele tău“ etc. — că prin ea poți cu vrednicie să ajungi în împărăția ceriurilor, ci ai trecut să-ți petreci zilele în plâns și în suspinuri, ca și

cum în aceasta ai află mântuirea și fericirea ta cea viitoare?!“.

„Iată fiule perdut al neamului tău, iată auzi și vezi că chiar în această sfântă lege și în această maică biserică este egalitate adevărată și că ea stăruie serios atât pentru fericirea ta cea vremelnică cât și pentru mântuirea ta cea vecinică dincolo de mormântul cel întunecos și rece! Deci pentru ce nu rămâni și mai departe credincios acestei legi? Pentru ce fugi chiar din adunarea sârbească? Oare este cu puțință ca tu să cauți cu acest preț — mântuirea cea mincinoasă, de voiești să te lapezi de neamul tău cel iubit?! Nefericitule, blăstămul mamei te petrece pe această cale păcătoasă și criminală!

„Părintele tău iată cu jale mare îți strigă îngrijit „Fiule perdute, oare nu-ți este mai mult sfântă nici binecuvântarea părintească nici acele osteneți, cu cari te-am îngrijit, te-am crescut și te-am hrănit?!“.

„Iar poporul întreg te chiamă: ca să nu te desfaci de adunarea sârbească, să nu-i împruținezi numărul, să nu-i slăbești puterile și așa neînsemnate! Stai puțin, stăi, oprește-te înaintea acestui abis al peririi, ian privește împrejur pe această cale lipsită de Dumnezeu și precugetă bine, că ce comoară părăsești, ce abiz lași după tine și orb alergi, unde nu este nici o bucurie de viață! O! întoarce-te, vină în brațele neamului tău iubit, care de întoarcerea ta se va bucura din toată inima: căci nu este mai mult Sârb, care își schimbă legea; Sârb adevărat nu află așa ușor nici într'o altă lege, iar între nazareni, unde nu există nici familie nici națiune, îți vei perde chiar și națiunea și vei peri năcăjit pentru neamul tău.

„Însă nu numai că te vei înstrăina de neamul tău, ci vei și împruțina numărul urmașilor maicii tale biserici; drept aceea ea te provoacă, ca încă odata să privești bine locul, unde ai primit sfânta cuminecătură, acel loc, unde în societate cu tovarășii tăi ai preamărit cu evlavie pe Făcătorul și pe Dătătorul de viață — și după ce ai privit și aceasta, tu te reîntoarce în sinul acestei sfinte maice biserici, care iertându-ți nestătornicia ta de maine, se va bucura asemenea păstorului din sf. evanghelie, care s'a bucurat de oaia sa pierdută, sau precum s'a bucurat acel părinte bun de fiul cel rătăcit și iar revenit; ea îți va întinde mâna spre întâmpinare, te va îmbrăca în hainele cele mai bune și în semn de bucurie îți va tăia vițelul cel gras și-ți va pune inel pe deget.

„Deci pocăiește-te și fii părtaş de bucuria aceea care ți-a destinat-o providența cerească și fii tare și statornic în legea părinților tăi, a căror țărină îți aduce aminte, că numai în legea dreptmăritoare trebuie să cauți și să află pe Sârb și că numai prin perseveranță în legea aceasta vom putea dovedi, că suntem vrednic; urmași ai străbunilor binemeritați, cari numai cu semnul credinței dreptmăritoare se oțeau și se făleau, și de virtutea aceasta încălziiți și însuflețiiți îndreptăm cu smerenie rugăciunea noastră către tronul Părintelui celui preainalt, a cărui arătare în semnul treimii o sărbătorim azi: ca pe Dumnezeu Tatăl în cuvintele: „Tu ești fiul

meu“ — ca sf. Duch în sborul porumbului — iar pe Fiul Mântuitorul în chip smerit omenesc — și toți făgăduim sărbătorește, că toți laolaltă nu numai că până în sfârșit vom persista în frumoasa lege a strămoșilor noștri, ci la toate ocaziunile vom stărui, că și pe cei rătăciți vom stărui să-i convertim și că nu vom mai permite ca măcar și numai una dintre oile turmei noastre să se peardă“.

„Iar Tu Stăpâne neajuns, îndură-te spre noi și ne condâ pe calea dreptății și ne luminează cu puterea ta calea cea spinoasă a vieții noastre, ca văzând mărirea Ta să putem lauda și preamări sfânt numele tău în legea aceasta, în care am văzut lumea. Iar Tu Isuse, Mântuitorul nostru, care ai zăcut și în iesele sărăcăcioase din Vitleem, sălășluiește-te și în sărmanele noastre inimi, cari sunt dreptmăritoare, iar ție-ți place să locuești în inima dreptmăritoare!“.

„Deci nu vă lăsareți, nu vă lăsareți fiii mei sufletesti, nu vă lăsareți să vă prindă mrejele viclene ale ispititorului nazarean, ci perzistați până în sfârșit în frumoasa lege dreptmăritoare! Înainte deci pe calea legii sfântului Sava, a episcopului Maxim și a maicii Anghelina! Aceasta lege a venit din ceriuri și legea aceasta, numai aceasta și conduce la ceriu. În legea aceasta vom trăi și vom muri și atunci va fi preste noi „binecuvântarea Domnului, totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor — Amin!“.

Iată d. e. astfel trebuie să rădicăm stavilă înaintea invaziunii nazarene atunci, când nefericirea aceasta a început să se încuibă în oare-care comună. Iar dacă nu este în sat sau chiar nici în tot ținutul, atunci nici decum n'ar trebui să o atingem în predicele noastre, căci aceasta ușor ar înșămna: a trage clopotul cel mare în hotarul focului, de care voim să ne ferim.

Iar dacă vre-un matador nazarean ar îndrăzni să se lase în discurs (ce ei fac cu predilecție în orbirea lor crezând, că în Sf. Scriptură ei pe ori care alt om, chiar și pe preotul cel mai de frunte îl pot bate cu ușurință) cu preotul, atunci este mai bine, dacă preotul nostru cu demnitate și cu gravitate înfățișază curățenia confesiunii noastre și după aceea îl face atent la primejdia, la blăstămul acelei stări, în care s'a aruncat el și toți aceia, cari îi urmează. Dacă nazareanul e lucrător de pământ, să nu-i dăm pământ — nici în parte nici în arendă, iar dacă e măiestru să nu comandăm la el nimica: dacă el mă hulește pe mine, batjocurindu-mă farizeu și cărturar, dacă el în tot locul mă dojenește și pe lângă aceea îmi mai turbură și parohia, cum ajung eu să-l mai și ajuterez — acesta nu este mai mult deaproapele meu: el ni-e păgân și vameș (Mat. 18, 17). Pe lângă aceea o astfel de procedură și în ochii celorlalți credincioși ar produce bănuială, ar putea deodată să se nască convingerea fatală, că și preotul ține ceva la cinstea și demnitatea legii nazarene — și ce s'ar naște din aceasta flecină își poate închipui.

Însă ne-ar duce prea departe, dacă am voi să înșirăm toate ocaziunile, în cari preotul poate să ajungă în conflict cu nazarenii.

Vom atrage atențiunea numai încă asupra câtor-va lucruri pe cari le considerăm de mai însemnate, și atunci cu ajutorul lui Dumnezeu vom termină lucrarea noastră.

Am amintit, că mult a contribuit la lățirea nazarismului și slaba noastră disciplină bisericească. Trebuie deci ca și autoritățile mai înalte bisericești să-și facă datoria.

În prima linie trebuie bine să bage de seamă pe cine face preot. Căci — precum am spus — mult depinde și de la aceea, că oare este preotul bun, conștiințios, treaz, ca să se desvoalte o viață religioasă curată și lină. *Iar dacă pe lângă toată precauțiunea autoritățile s'ar înșală, atunci ea trebuie să bage de seamă că în deosebi pentru dânsa este mai aproape binele și progresul unei comune întregi decât oare cari considerațiuni personale față de preotul cel neconștiințios, deci în senzul acesta să și procedă.* Preotul precum știm, e sarea și lumina comunei sale (Mat. 15, 13, 14). Deci este chemarea sa să păzească, ca sarea să nu se strice (să nu-și piardă gustul. N. Trad.) și ca lumina să nu se stângă. . . .

Astfel și pe calea și în chipul acesta iată se va putea face bine, ce până acuma s'a întrelăsat, ce s'a pierdut, se va putea ajunge, ca sfânta evanghelie, această veste a împărăției cerești, să străbată iar prin toate vinele vieții noastre și stințenia legii dreptmăritoare să străbată întregul duch al poporului nostru.

Și atunci și cel mai mare fantasă va apuca pe alte căi mai frumoase, pe cari nu vânează din tufiș șerpele veninos, ci înflorește floarea fericirii în legea dreptmăritoare și în unire!

Să ne reculegem așa dară din zgârciurile de până acum, să scuturăm de pe noi la timp și această nepăsare și indolență, moartea noastră pe terenul credinței, și să îmbrățișăm cu căldură vrednică lucrul unic sfânt, unic mântuitor, unic cvlavios, ceea-ce ne-a lăsat drept scumpă moștenire bravii și glorioșii noștri străbuni, ceea-ce în cursul atâtor veacuri conduce cu îngrijire naia poporului nostru, dar și pe marea cea iritată a luptei noastre naționale, să ne aprofundăm iar în legea dreptmăritoare, să ne predăm iar ei, maicii noastre și să ne păzască Dumnezeu! Se face, așa și atunci, când se vor închide ușile acestei vieți de muncă, ni-se vor deschide ușile raiului — noi vom vedeă deasupra noastră ochiul fericit și îndestulit al Ziditorului, căruia îi este bineplăcută perseveranța în legea dreptmăritoare. . . .

Eu mi-am spus părerile mele și mi-s'a luat de pe inimă greutatea cea de demult, iar Stapânului Savaot fie mărire și laudă, fiindcă m'a folosit drept mijloc, ca în cât se poate cu mână mai sigură să pot arătă toate amănuntele temei explicate, căci și aci avem lipsă de ajutorul Aceluia, care este unicul capabil să strige tu-nând prin întunerecul mezului nopții: „Să fie lumină!”

Trad. din sârbește de **Iosif Bălan**, profesor.

La Sântul munte (Athos)

„La munți, sulete, să ne rădicăm, mergi acolo de unde vine ajutorul!”

Un dor duhovnicesc ardea în mine mai de mult ca să mă duc la Sântul Munte al Athosului, spre a mă folosî de virtutea acelor bărbați, cari părăsind lumea zgomotoasă, s'au apropiat mai mult de Dumnezeu, punând în praxă războiul spiritual, care, cu drept cuvânt, după numirea unui pustnic, este „arta artelor”. Lipsa de mijloace materiale a împedecat satisfacerea mai îngrabă a acestei dorinți a mele. Acum însă, cu o iconomie dumnezeiască, ca prin minune, după ce cu ajutorul lui Dumnezeu și prin zelul credincioșilor cvlavioși, întemeiând biserița Mănăstirii dela „Izvor” fiind trebuință neapărată de un călugăr de ajutor, cu care să îndeplinim serviciile dumnezeiești, mulțumită Maiestății divine și cvlavioșilor creștini Ilustratei Sale D-lui *Baron Duca de Cadâr* și pioasei Doamne *Maria Miclău* din Mehadia, cari mi-au înlesnit această călătorie, contribuind cel dintăiu cu 50 cor. iar Doamna *Miclău* cu 100 cor., și astfel luând binecuvântare dela Prea Sântia Sa Dl. Episcop diecezan *Nicolae Popea* am plecat cu scopul mai sus amintit și cu scop de-a aduce de acolo un călugăr de model încoaci.

În călătoria mea m'am abătut pe la mitocul din București al Sântului Munte, spre a cercetă pe nașul meu de călugărie, părintele *Casian*, călugăr-ieromonach de Sântul-Munte, carele tocmai cu ocaziunea călugăriei mele se află la Sinaia, unde am luat sântul și îngerescul chip al călugăriei. Cu această ocaziune dau de altă și mai fericită ocaziune, căștigându-mi de tovarăș și călăuz pe însuș *Archimandritul* și superiorul mănăstirii chinoviale „*Trodromul*” din Sântul Munte Athos, unde se adăpostesc 150 călugări români.

Fie care își poate închipui ce surprindere plăcută mi-a făcut această ocaziune. Eram fără grijă, ca și un fiu sub scutul părintelui său.

Dela București am urcat trenul până la Constanța, unde am fost exemplar ospătați de către *Ieroschimonachul David*, reprezentantul mitocului de aici al Sântului Munte.

După două zile am imbarcat pe Marea-Neagră cu vaporul „*Carol I.*”, fala României, care circulează între Constanța și Constantinopol. Călătoria dela Constanța la Constantinopol o făcurăm în 11 oare (370 chilometri).

În Constantinopol am rămas două zile, în care timp am vizitat Patriarchia. Voiam să mă duc să văd și pe Sanctitatea Sa Patriarchul *Ioachim*, dar tocmai eră la Sinod.

Patriarchia e simplă, dar bogată în odoare. Aci sânt osemintele Sântului *Apostol Andreiu* cel întâiu chemat, păstrate într'o cutie de argint. La sărutarea acestor sante moaște rămâi uimit de mireazma plăcută ce ese din santele moaște. Mai sânt păstrate aici încă și osemintele sante ale sântelor *Filotea* și *Ecatarina*, apoi tronul Sântului *Ioan Gură de Aur*, din care cuvântă Sântul cu mare însuflețire.

Măne-zi, Mercuri în 27 Iunie, am cercetat biserica Santei *Sofii*, fala ortodoxiei de odinioară, despre a cărei splendoare zicea Împăratul *Iustinian*: „Te-am învins, *Solomoane*”, după-ce a fost renovat-o. Ah! ce durere trebuie să cuprindă pe creștinul pios la vederea acestui labirint frumos, prefăcut în moșă turcească. În locul unde eră sântul altar se află acuma o capelă, deasupra în etagiul al doilea, unde stă *Sultanul*. În etagiul al doilea poți urcă călare. Coborându-mă în

jos am căutat odată „Învierea Ta Cristoase“, cu scop ca să-mi păstrez în memorie, cât durează până ajungem jos.

Turcii, după-ce ne iau bacșisul, ne urmăresc în tot locul.

Constantinopolul de azi e în stare de plâns. Murdăria e la culme. Câinii stau pe străzi grozav de mulți fără stăpâni. Populația turcă, e în stare mizerabilă și nu face nimic progres în cultura modernă. După o profecție masi nouă („Agathangel“), nu peste mult timp Constantinopolul se va lua și atunci va triumfa un timp biserica ortodoxă, după care triumf va veni sfârșitul.

Mercuri în 28 Iunie, la oarele 4 am plecat cu vaporul grecesc „Epsios“ la Sântul Munte. Marca, deși eră liniștită, fotuș câte odată își rădica valurile furioase. Joi în ziua Sântilor Petru și Pavel, târziu, am atins coastele Macedoniei, punând piciorul pentru prima-ora pe pământul Sânt al Muntelui Athos, unde după vremuri atâția cuvioși și drepti și-au sfârșit viața în singurătate aicea, departe de oameni și mai aproape de Dumnezeu.

(Va urmă).

† ILIE MOACA

Luni în 24 I. c. public în număr neobicinuit de mult a petrecut la mormânt pe unul din acei viteji fii ai graniței noastre, cari ca mărturii istorice mai vestesc gloria acestui pământ clasic de odinioară. Ilie Moaca, oficer pensionat a fost de astădată acela, pe care iubirea unui oraș întreg și onorurile militare l-au însoțit până la cimiterul din deal al orașului nostru.

Ilie Moaca s'a născut la anul 1834 în Eselnița, unde tatăl său eră păzitor de granița (Ibraiter=Überreiter), o instituțiune care a premers celeia a plăcieșilor,

Dupăce a absolvat școala regimentală din Caransebeș, a fost asentat la anul 1853 în reg. 13.

La 1859 a ajuns cadet-sergent-major, iar în 4 Octomvrie al aceluiaș an sublocotenent cl. II.

În 25 Iunie 1866 a devenit sublocotenent cl. I. și ca atare a luat parte în războiul din 1866 la Königgrätz, unde vătămat prin plumbul dușmanului e silit să treacă în statul de penziune, care a și urmat cu 1 Maiu 1867

De atunci și până în momentul ultim a trăit retras de lume în casa sa din Caransebeș, ducând un trai patriarhal de liniștit, trăind numai pentru iubiții săi copii.

În urma cinstei și caracterului său proverbial a fost rugat să primească și a și purtat cele mai onorifice posturi de încredere în corporațiunile tuturor instituțiilor noastre mai importante, mai ales financiare din loc.

Prin 30 de ani împliniți a funcționat și în Conzistoriul nostru în calitate de cancelist I., în care timp a format simpatia tuturor referenților pe cari i-a perândat, precum și celorce au avut de a face pe la Conzistoriu.

A dus o viață liniștită, trăind numai pentru familie, departe de fluctuațiunile zilelor agitate, cari neliniștesc atât de mult sufletele muritorilor.

Pe vremea Sinodului eparhial a fost atins de apoplexie, care Duminecă în 23 I. c. pe la 10 ore a. m. l-a și repus.

A lăsat în urmă-i pe flica Adriana și pe fiul Aurel, fost candidat de avocat și astăzi zelosul referent, chemat în Conzistorul nostru diecezan, — ambii căsătoriți și în condițiuni foarte ordonate.

Soția-i iubită, sora generalului de pie memorie Mihail cav. de Trapșia, — l-a precedat, pe calea vecinică încă înainte cu 5 ani.

Actul funebru a fost celebrat de cătră I. P. C. Sa Părintele Arhimandrit *Filaret Musta*, asistat de protopresbiterul *Andrei Ghidiu* și preoții: *Spiridon Sandru*, *Ioan Stoian* și *George Buru*, iar rezponzoriile le-a executat corul Reuniunii de cântări.

Onorurile militare le-a făcut o companie de soldați voinici sub comanda dlui sublocotenent *Anton*, care la mormânt a dat și o salvă.

Între petrecători s'a observat întreg gremiul conzistorial, corpul oficeresc în paradă, corpul profesoral al Institutelor diecezane, reprezentanții Comunității de avere, ai magistratului etc., precum și o mulțime de tamlu, domni și dame, toți căți au cunoscut bună-tatea și sinceritatea acestui moșneag blajin.

Lacrimile candide și vocea inecată ale tuturor prietiniilor cari l-au însoțit pe această cale nefinită, sunt dovezile cele mai elocvente despre sincera iubire de care răposatul s'a bucurat la ei.

Azi bătrânul Moaca nu mai este între cei vii. Încunjurat de aureola faptelor bune și a gloriei sale de pe câmpul de războiu își doarme alături cu iubita-i soție somnul de veci, așteptând sunetul din corul îngerului pentru învierea de obște. **Dr. D. C.**

Dela Biroul „Reuniunii învățătorilor confesionali români gr. or. din dieceza Caransebeșului“.

Comitetul Reuniunii învățătorilor români gr. or. dela școalele confesionale din dieceza Caransebeșului în ședința sa ținută la Lugoj în 24 Iulie (6 August) ținând seamă de împrejurările locale din Ciacova, cu abatere dela hotărîrea adunării generale din anul trecut societar, a decis ca adunarea generală ordinară pentru anul curent să se țină în zilele: *Joi în 24 August (6 Septembrie) și Vineri în 25 August (7 Septembrie la Mehadia.*

Detaliile programului le va aduce la cunoștință publică atât biroul Reuniunii, cât și comitetul de aranjare, până atunci însă se comunică spre orientare, că adunarea generală se va deschide Joi în 24 August (6 Sept.) la 3 ore p. m., iar Vineri la amiază, după terminarea adunării, se va face plecarea la excursia de studii proiectată spre vizitarea expoziției generale din București.

Membrii, cari doresc a lua parte la această excursie, au să se anunțe până cel târziu **12/25 August** la prezidentul Reuniunii *Ioan Marcu* în Bogșa-montană (Német-Bogsán), având a trimite totodată suma de 10 coroane în contul speselor de călătorie.

Tot această taxă are să se trimită separat pentru fiecare membru de familie, care dorește să se alature la excursia de studiu.

Comitetul Reuniunii a întreprins pașii necesari pentru a obține pe căile ferate ungare favorul obicinuit la călătorii în masă, precum și pentru a obține posibilul mai mare favor pe căile ferate române pentru a face eventual pe lângă excursia la București și o excursiune la Constanța și Sinaia, ocaziune care numai rar ni-se ofere așa avantajos ca de prezent.

Rezultatul pașilor întreprinși îl va aduce comitetul imediat la cunoștință tuturor membrilor Reuniunii și în deosebi acelorora, cari s'au anunțat la timp că voiesc a lua parte.

Ioan Marcu
prezident.

Varietăți

Dela „Societatea română de cântări și muzică“ din loc primit următorul anunț: Adunarea generală ordinară a „Societății române de cântări și muzică“ în Caransebeș, se va ținea Duminecă în 2 Septembrie st. n. a. c. la oarele 3 d. a. în sala societății, ceace și pe această cale se aduce la cunoștința celor interesați. Caransebeș, la 10 August 1906 st. n. *Petru Borțun*, m. p. președinte: *Traian Ionășiu*, m. p. notar.

„**Răsplata muncii pentru biserică**“ se numește o nouă medalie înființată în România. Se va acorda clericilor și mirenilor din regatul român, cari vor fi adus servii însemnate pentru buna stare morală, religioasă, economică și școlară a țării prin scrieri religioase, donațiuni însemnate ori exemple.

Din Carlsbad se scrie „Tribunei“, că în ziua de Sf. Ilie s'a celebrat în biserica ruscă de acolo cu permisiunea preotului rusesc N. Ryschkow, sf. liturgie în limba românească de către archimandritul-staurofor G. *Balmoș*, igumenul din Suceava (Bucovina). Corul rusesc al bisericii a cântat deasemenea românește. La serviciul dumnezeesc au luat parte numeroși preoți și oaspeți români, între cari d-na Ranta-Buticescu, d-na și d-soara Rațiu, d-na Laurențiu Papp, d-na Filip, dl Dr. I. Gall, archimandritul Calinescu (Cernăuți), protosinelul Ciorogariu, protopopul Maxim Popoviciu (Bocșa-montană), preotul militar din Viena Dr. V. Cioban etc.

Românii din Basarabia vor aduce în cursul acestui an o tipografie din România pentru tipărirea tuturor cărților lor bisericesti în moldovenește. De asemenea o gazetă eclesiastică va apărea tot în moldovenește.

„**Dr Georgescu**“. În sfârșit s'au descoperit toate pungășiile șarlatanului, care sub acest nume a exploatat în iarma trecută credulitatea atâtor sute de oameni de bine dela noi. Sub cuvânt că este din România și că încunjură lumea întreagă pe jos, a cutrierat luni întregi Bănatul umblând pe la preoții și învățătorii noștri, prezentându-se ca „doctor în medicină și iurist“, mai apoi că studiază psihologia poporului român pentru un op mai mare ce va să edee. A petrecut cu săptămânile pe la câte un preot, adunând mulțime de bani. Bătea la ochi prin purtarea-i obraznică în familii, eră pretenziv și nu se rușină să arunce preoteselor că nu știu să primească cum se cade pe un oaspe cum este D-Sa. A umblat prin Logoj, Chisetu, Caransebeș, Orșova, Mehadia, Jupa, Apadia, Brebu, Bogșa, Ramna, Arad, Orăștie, Cugir, Sibiu, Brașov etc. Pentru pungășii a fost acum pedepsit, după cum cetim în „Gazeta Transilvaniei“, cu 3 ani temniță. În decursul procesului s'a constatat, că numitul „Dr“ este de profesiune *zidar* din Codlea lângă Brașov. Numele lui adevărat este *Pripici*. „G. Tr.“ promite detalii despre procesul acestui individ periculos. — Acum, după ce atâția oameni în urma bunei lor credinți cad jertfă nenumăraților șarlatani ce rătăcesc pe la noi cu minciuni și sub diferite titluri, sfatul nostru este, să nu li-se deie crezământ, ci să se dea pe mâna poliției, care va ști să le ciară documentele de legitimație. Dăm acest sfat după ce prea adese am fost molestați de indivizi de proveniență dubie, precum în timpul din urmă și de dl „Dr Georgescu“.

Moștenire de 62 milioane. Nainte cu câțiva ani s'a scris mult despre o avere colosală ce a rămas

după un anumit *George Pomuț*, care a repausat în America. Pe atunci luerul părea, poveste, dar acum s'a dovedit de adevărat. *George Pomuț* a fost jude la tribunalul militar în războiul pentru neatârniare din 1848. După capitularea dela Șiria s'a refugiat în America, unde în războaiele din America-de-sud s'a distins prin vitejie. Ca recompensă pentru bravurile sale în războaie a fost numit de conzul suprem al Americii la St. Petersburg, unde a murit în 1902. Avereă costă în hârtii de valoare și în mari extinderi de pământ în apropiere de Washington, Chicago și St. Louis în valoare de 62 milioane. Insuș ministrul de justiție ungar a edat în această privință un comunicat oficios. Moștenitorii norocoși sunt niște oameni din Giula și un servitor dela tribunalul din Oradea mare, peste tot 10 inși. Moștenitorii lui *Pomuț* acum publică apel către toți aceia, cari ar avea drept a reflecta la moștenire, să se prezinte cu documentele de lipsă la ministerul de justiție, unde afacerea o rezolvază Dr. *Polner Ölon*, cons. ministerial de secție.

Di Emil Vasilichi, fost până în timpul din urmă în condițiune la „Severineana“, și-a deschis în Caransebeș, piața principală (drept în fața crucii românești) o frumoasă prăvălie aranjată, în modul cel mai modern și foarte bogat asortată cu coloniale, delicatose, articoli economici și de casă, fer, etc. Prin faptul că dl Vasilichi a cucerit acest loc escelent în mijlocul pieței noastre se pare, de o parte, că vom recăștiga terenul de neguțatori români vestiți odinioară în Caransebeș, teren pe care din nepăsare l-am scăpat din mâni, iar de altă parte că „Severineana“ ș-a împlinit o bucată din frumoasa-i mențiune de a ne da neguțatori români. Noi din parte-ne recomandăm cu toată căldura prăvălia d-lui Vasilichi.

Licitațiune. În 30 August n. l. c. la 8 oare a. se va vinde la licitațiune toată marfa rămasă în urma lui *Franz Strauss*, care și-a fost avut prăvălia în piața mare. Vor ajunge la vânzare articoli de coloniale, mai ales însă unelte economice de fer, precum pluguri, sape, coase, furci, osii, cercuri, cuptoare, apoi arme, precum și întreg mobilierul din prăvălie. Atragem atențiunea publicului asupra acestei bune ocaziuni de a cumpără ieftin. Detalii se pot afla la dl *Dr. Mihaiu Brădicean* avocat în loc. Despre această licitațiune aducem și noi publicațiunea oficioasă în rubrica anunțurilor de pe panina 8 a foi noastre.

Mulămită publică

Condolențele primite din incidentul dureroasei pierderi a neuitatului nostru tată, respective frate, socru și cumnat

ILIE MOACA

locotenent ces. și reg. în retragere

ne deobligă la profundă mulțămintă, căreia prin aceasta îi dăm espresiune.

Duioasa familie.

Concure

Pentru întregirea definitivă a posturilor de învățători la școlile confesionale gr. or. rom. din **Brănești** și **Bujor**, protopresbiteratul Făgetului, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt :

I. Brănești.

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Pentru conferință 20 cor.
3. Pentru scripturistică 12 cor.
4. Pentru servitorul școlii 24 cor.
5. Pentru lemne 40 cor. și adică 20 cor. pentru sala de învățământ, iar pentru învățător 20 cor.
6. Locuință liberă în edificiul școlii cu grădină.

2. Bujor

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Pentru conferință și adunarea generală 40 cor.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Două jugere pământ estravilan, după care alesul învățător va avea să poarte sarcinile publice.
5. Pentru lemne 60 cor. pe sama învățătorului, pe care va avea să le aducă învățătorul pe se-sele sale.

6. Locuință liberă în edificiul școlii cu grădină
Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în sf. biserică și afară de biserică, a purta scripturistica în comitetul și sinodul parohial și a compune socoțile cultului și ale bisericii. Pentru servicii prestate înainte de ocuparea vre-unuia din aceste posturi comuna nu acordă alesului nici un fel de emolument decât cele indicate aici.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au a-și așterne petițiunile instruate conform normelor din vigoare în termenul deschis la oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al tractului Făget.

Comitetul parohial dorește, ca recurenții să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică a respectivei comune spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua de alegere.

Făget în 12 Iulie 1906. [57] 3—3

În conțelegere cu comitetele parohiale : *Sebastian Olariu* protopresbiter.

Pentru îndeplinirea postului *învățătoresc* la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Honoriciu**, protopresbiteratul Lugoj, cenform odinațiunii Ven. conzistoriu ddo 6 Maiu c. v. Nr. 2094 Șc. se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“ pe lângă următoarele emolumente :

1. Salarul în bani gata 500 cor.
2. 2 jugere pământ arător în preț de 60 cor.
3. Lemne pentru învățător 16 metri în preț de 65 cor.
4. Lemne pentru sala de învățământ 19 metri în preț de 65 cor.
5. Pentru scripturistica școlară 10 cor.
6. Pentru conferință și adunarea generală învățătorescă 14 cor.
7. Dela înmormântări unde va fi poftit 1.20 cor.

8. Cvarțir liber cu grădină de un juger în preț de 30 cor.

Alesul învățător este îndatorat a conduce și instrua corul deja înființat fără a pretinde vre-o remunerațiune pentru instruire.

Pentru servitii prestată înainte de ocuparea acestui post, comuna nu acordă alesului nici un fel de emolumente.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile instruate conform normelor din vigoare comitetului parohial, Prea On. oficiu protopresbiteral gr. or. rom. din Lugoj.

Recurenții au a-se prezentă în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Honoriciu din ședința comitetului parohial ținută la 9 Iulie 1906 st. v. [59] 3—3

Lazăr Popoviciu

preș. com. par.

Damaschin Căprariu

not. com. par.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Pentru ocuparea postului *învățătoresc* la școala confesională gr. or. rom. din **Visag**, tractul Lugojului, se descrie concurs cu drept de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

- a) Salar în bani gata 600 cor.
- b) Paușal de lemne pentru învățător 60 cor., iar pentru școală 40 cor.
- c) Pentru scripturistica 10 cor.
- d) Pentru conferințe și adunarea generală a reu-niunei învățătorilor 20 cor.
- e) Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.
- f) De cortel cu 2 chilio, cuină, grajd se va îngriji comuna bisericăscă.

Pentru servicii prestată în alte comone nu se acordă nici un favor cu privire la cvincvenale.

a) Alesul învățător va avea să instrueze școlarii în cântarea bisericăscă și însuși să poarte canttoraul în și afară de biserică, precum și a conduce corul tinerimii și,

b) a purta agendele notariale ale comitetului și sinodului parohial, precum și facerea socoților bisericăști-școlare.

Recurenții sunt poftiți a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, însă numai cu știrea și permisiunea protopresbiterului tractual.

Recursele provăzute cu cele de lipsă și adresate comitetului parohial de aici, să se subștearnă Prea Onoratului Domn Dr. George Popoviciu protopresbiter gr. or. rom. în Lugoj. [48] 3—3

Din ședința comitetului parohial în 11/22 Iuniu 1906.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine : Dr. George Popoviciu protopr.

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistor diecesan ddtó 8 Iunie a. c. Nr. 1975 B se escrie licitațiune minuendă pentru repararea bisericii gr. or. rom. din **Eșelnița**, protopresbiteratul Mehădiei cu „*Kelheimerplatten*“, cu prețul de exclamare 1568 cor. 75 fil.

Licitațiunea se va ține în 30 Iulie (12 August) a. c. la 2 ore după amiază. Reflectanții vor avea să depună la începutul licitațiunii vadiul de 10% din prețu lde esclamaré în bani gata ori în hârtii de valoare

Specificațiunea de spese se poate vedeà la oficiul parohial.

Eșelnița în 2 Iulie 1906.

3—3 [58]

Comitetul parohial.

kir. törvényszék mint esőd bíróságnak 311/1906 p. sz. végzésével kirendelt esőd tömeggondnoka ezzenel köz-hirré teszi, hogy a esőd tömegvagyonhoz tartozó, a esődleltár 1--996 tételei alatt felvett ingóságok u. m. butorok, üzleti berendezés, állványok, fűszerárak, különösen pedig a vaskereskedés körébe tartozó vasárak stb., melyeknek beszerzési ára 9483 kor. 65 fill., becsára pedig 9832 kor. 60 fill., — folyó **1906 évi augusztus hó 30-án d. e. 8 órakor** és követk-ző napjaiban Szentmiklósy András bírósági végrehajtó közreműködése mellett nyilvános bírói árverésen tételenként el fognak adatni.

Árverelni szándékozók ezzenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett és a esődleltárban részletezett ingóságok az 1881 és LX. toz. 107 és 108 §§-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbb ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Karánsebes 1906 évi augusztus hó 8-án.

Árverési hirdetmény.

Atulirott, mint néh: Strauss Ferencz volt karánsebesi lakós kereskedő esőd tömegének a karánsebesi

[60] 1—3

Dr. Brădiceanu Mihály

ügyvéd esőd tömeggondnok.

În etagiul casei diecezane

Nr. 480 din loc, este de închiriat o locuință constatătoare din trei chilii de cătră stradă și una de cătră curte cuină, cămară, și pivniță.

Informațiuni se dau în Librăria diecezană.

„SALVATORIA“ INTREPRINDERE DE CREDIT

VERȘET (VERSECZ) Str. Petőfi 69.

Împrumuturi-Hipotecare
pe pământuri și edificii:

3¹/₂ 5³/₄ 0

Pe lângă întabulare cu durată de 10—70 ani. Banca n'are dreptul a abzice împrumutul datorășul însă ori și când poate replăti restul.

Credit-Personal
pentru funcționari, comercanți și industriași.

0 6-7

Pe lângă prenotare pe salar, giranți ori deposit de hârti de valoare. Pe restimp de 2—20 ani.

Convertire favorabilă a împrumuturilor vechi și scumpe. — Legături avantajoase cu primele bănci din țeară (între altele și cu institute renumite din Sibiu) și externitate. — Prospecte și informațiuni pe lângă marcă pentru răspuns. — Reprezentanți reali primim în toate comunele. 19—26 [56]